

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Державні та муніципальні фінанси»
на тему: «Державний борг: механізм управління та обслуговування»

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Штулярд Марія Владиславівна

(підпис)

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Шикіна Наталія Анатольевна

ОДЕСА – 2017

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Державний борг є складовою фінансової системи переважної частини держав світу. Для країн з перехідним типом економіки наявність державного боргу, його розміри та процедури обслуговування мають особливе значення. Необхідність проведення структурної перебудови економіки України обумовлює потребу у значних фінансових ресурсах, які держава мобілізує за рахунок різних джерел. Враховуючи, що фіскальний потенціал є обмежений та недостатній для фінансування усіх бюджетних витрат, держава вимушена звертатися до залучення кредитів, в, першу чергу, для покриття існуючого дефіциту державного бюджету.

Отже, питання сутності державного боргу, його вплив на економічний розвиток держави завжди знаходяться в центрі уваги науковців

Мета роботи є дослідження основних тенденцій та особливостей формування державного боргу України та розробка практичних рекомендацій щодо покращення механізму його управління та обслуговування.

Завдання дослідження:

- розкрити економічну сутність та класифікацію державного боргу;
- дослідити механізм управління та обслуговування державного боргу;
- проаналізувати інституційно-правове забезпечення управління державним боргом в Україні;
- провести періодизацію процесу формування державного боргу в Україні;
- проаналізувати макроекономічні причини та наслідки державного боргу в Україні;

□ проаналізувати ефективність механізму управління та обслуговування державного боргу України;

□ дослідити зарубіжний досвід управління державним боргом;

□ визначити стратегічні орієнтири підвищення ефективності механізму управління державного боргу в Україні.

Об'єкт дослідження є процес формування економічних відносин, що виникають в процесі здійснення внутрішніх і зовнішніх запозичень України

Предмет дослідження є механізм управління та обслуговування внутрішнього і зовнішнього державного боргу України

Методи дослідження виступили загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, такі як логіка, аналіз, синтез, індукція, дедукція, статистичні та математичні методи дослідження. Використані також економіко-аналітичні й описові методи, методики обліку статистичного матеріалу, інтерпретації експертних оцінок.

Інформаційна база дослідження є статистичні та аналітичні матеріали Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, Державного казначейства України, Верховної Ради України, Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, Кабінету Міністрів України, Рахункової палати України, Національного банку України, Міністерства юстиції України, Фонду державного майна України, Агентства з управління державним боргом, а також статті, монографії, автореферати дисертацій вітчизняних та зарубіжних вчених.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (98 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 113 сторінок. Основний зміст викладено на 102 сторінках. Робота містить 8 таблицю, 14 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Державний борг: механізм управління та обслуговування» у студентському збірнику кафедри Фінансів Одеського Національного Економічного Університету.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні засади формування державного боргу» розглянуто економічну сутність, класифікацію та механізм управління та обслуговування державного боргу.

У другому розділі «Оцінювання ефективності механізму управління державним боргом в Україні» проведено аналіз ефективності дії механізму управління та обслуговування. Зростання боргового навантаження.

У третьому розділі «Напрямки удосконалення механізму управління та обслуговування державного боргу в Україні», проаналізовано зарубіжний досвід управління державним боргом та запропоновано напрями вдосконалення механізму управління державним боргом.

ВИСНОВКИ

В Україні з метою підвищення ефективності управління державним боргом необхідно вжити таких заходів: удосконалити нормативно-правове та інституційне забезпечення боргового менеджменту; зберегти економічну безпеку держави зміщенням пріоритетів у бік здійснення внутрішніх запозичень; зменшити частку короткострокових державних боргових зобов'язань та перетворити у довгострокові та вічні; підвищити ефективність інвестиційної складової державних видатків; забезпечити прозорість та зниження ризиків під час надання державних гарантій.

АНОТАЦІЯ

Штулярд Марія Владиславівна

«Державний борг: механізм управління та обслуговування»
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою «Державні та муніципальні фінанси»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2017 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження виступає державний борг.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти економічної сутності та класифікації державного боргу. Визначається їх складові частини, механізм управління та обслуговування. Надається детальний опис запозичення, погашення, та обслуговування державного боргу.

Проаналізовано основні економічні показники: дефіцит державного бюджету, темпи приросту ВВП та загального державного боргу, темпи росту видатків на обслуговування боргу Державного бюджету України, узагальнено зарубіжний досвід у цій сфері.

Запропоновано рекомендації, щодо оптимізування структури державного боргу у частині співвідношення між короткостроковими та довгостроковими запозиченнями, забезпечити ефективне та прозоре управління умовними (гарантованими) борговими зобов'язаннями держави.

Ключові слова: державний борг, боргова політика бюджет, зовнішній борг, внутрішній борг, доходи, витрати, податки, запозичення

ANNOTATION

Shtylyard Maria Vladyslavivna

"National debt: mechanism of management and service"

thesis for Master degree in specialty «Finance, Banking and Insurance»

under the program «State and Municipal Finance»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2017

Master's qualification work consists of three sections. The object of research is state debt..

The paper considers theoretical aspects of the economic essence and the classification of public debt. Determine their constituent parts, the mechanism of management and maintenance. A detailed description of borrowing, repaying, and servicing the public debt is provided.

The main economic indicators are analyzed: the state budget deficit, the GDP growth rate and general government debt, the growth rates of expenditures on the debt collection of the State Budget of Ukraine, and generalized foreign experience in this area.

Recommendations on optimizing the structure of the state debt in terms of short-term and long-term borrowings, ensuring effective and transparent management of conditional (guaranteed) debt obligations of the state are proposed.

Keywords: national debt, promissory politics budget, external debt, internal debt, profits, charges, taxes, borrowing